STOL glasilo
delavcev
industrije pohištva Stol Kamnik
leto XXIV
april 1977
4

40 Titovih let na čelu kumunistov Jugoslavije
40-letnica ustanovitve Komunistične partije Slovenije

Letošnje leto je jubilejno zaradi več dogodkov iz zgodovine naše Partije in Zveze komunistov ter zaradi dela in življenjskega praznika tovariša Tita. Prav je, da na te dogodke opozarjamo, se seznanjamo s prehojeno potjo naše avantgardne organizacije in z izjemno vlogo tovariša Tita, kot enkratne historične osebnosti, ki nam tudi danes poganja zdravo kri v vse življenjske in delavne obtoke.

KP in ZK je vodila v vseh obdobjih, v vseh svojih Titovih 40 letih takšno politično akcijo, ki so jo podpirale in uresničevale široke množice demokratičnih, svobodoljubnih in domoljubnih Jugoslovanov. Program Partije je bil v ljudeh, v izkoriščanih, v krvi partizanskih borcev, v srcih delavcev in udarnikov v letih po zmagi, v borcih za osvoboditev človeka in dela. Še veliko bo potrebno storiti prav v tem sedanjem obdobju naše revolucije, začete pred desetletji. Ko je pred 40. leti jedro slovenske Partije prejelo na Čebinah politični program — manifest, so bili takratni komunisti navdušeni nad njegovo vsebino, zaradi vizije, ki je vzpodbujala na akcijo demokratičnih množic. Če se je takrat zdel manifest nekaterim na prvi pogled zanesenjaški, so poznejši dogodki in boji dokazali, da je bil življenjski in uresničljiv. Temeljil je na trdnih temeljih, na analizi razmer, na dialektičnih zakonitostih.

Letošnja praznovanja naj izvenijo zaradi vsebine, zaradi spoštovanja žrtev, ki so bile potrebne za našo zmago in tudi zaradi revolucije, ki še teče v novih razmerah, z novimi vsebinami in nalogami, da bo nadalje spreminjala naše življenje, počlovečila človeka, osvobodila njega in delo. Le delo prinese duhovno in materialno blaginjo.

V dneh pred praznovanjem praznika ustanovitve Osvobodilne fronte in delavskega praznika 1. maja se tudi Stolovi delavci še posebno spominjamo zgoraj opisanih jubilejev in se z našo Zvezo komunistov v tovarni pridružujemo počastitvi teh izredno pomembnih datumov.

Gospodarski načrt 1977

Po daljšem usklajevalnem postopku med zahtevami po obsegu realizacije ter možnostmi proizvodnih zmogljivosti proizvodnih tozdov in možnostmi plasiranja izdelkov, so člani samoupravnih organov dobili v obravnavo predloge gospodarskih načrtov v zadnjih dneh marca.

Doseganje obsega proizvodje in prodaje za leto 1977 zahteva maksimalno angažiranje vseh tvorcev proizvodno-prodajnega procesa, kar narekuje upoštevanje finančnega rezultata kot izhodiščnega planskega element. »Škarje dobička« se tudi za proizvajalce pohištva zapirajo, kar je na eni strani posledica družbenoekonomske politike razvoja, na drugi strani pa premočnega in nestimulativnega pritiska na slabšo akumulativnost s strani nesprejemljivih prepustov ob začetku verige sproščanja cen (porast cen surovin in materialov). Občuten je vpliv nenormalno močnega in prehitrega porasta splošne in skupne porabe, kar narekuje polno mero upoštevanja realnih možnosti gospodarstva ob sprejemanju samoupravnih sporazumov interesnih skupnosti. Poleg teh vplivov na upadanje deleža dohodka in ostanka dohodka pa zahteva ustrezno pokrivanje stroškov in s tem ustrezen obseg realizacije v veliki meri tudi porast naših splošnih stroškov poslovanja; tu gre predvsem za zagotavljanje realne rasti osebnih dohodkov in reprodukcije (amortizacija).

Realizacija

V osnutku srednjeročnih programov razvoja v občini Kamnik so glavne smernice razvoja DO izražene v letnih stopnjah rasti:

— rast proizvodnje 5 %;
— rast zaposlenosti 1,2 %;
— rast produktivnosti 3 %

v našem letnem gospodarskem načrtu 1977 predvidevamo:

— rast proizvodnje 6—7 %;
— rast zaposlenosti 4,2 %;
— rast produktivnosti 3 %.

Stopnja rasti zaposlenosti je izredno visoka zaradi padca v l. 1976; predvideno poprečno stanje zaposlenih v l. 1977 — 1646 delavcev je stanje, ki smo ga v srednjeročnemu programu tudi predvideli.

Rast proizvodnje lahko pričakujemo med 6 in 7 %, oz. predvidevamo 9,5 % povečanje eksterne realizacije, ker vključujemo predvideno poprečno povečanje cen za okrog 4 %.

Plan obsega realizacije predvidevamo z 9,5 % stopnjo rasti; pri tem načrtujemo povečanje prodaje na domačem trgu z 12 % in 4 % zmanjšanje izvoza, ki bi tako predstavljal 20 % v strukturi skupne prodajne vrednosti Stola.

Stroški

V letu 1977 pričakujemo pri takem obsegu realizacije 12 % porast **direktnih stroškov** oz. stroškov materiala, na kar vplivajo predvsem povišanja cen hlodovine, lesnih tvoriv in tudi znaten porast cen drugega reprodukcijskega materiala.

Splošni stroški tozdov in skupnih služb, ki zajemajo vse stroške poslovanja, razen direktnega materiala, bodo predvidoma porasli za 15 %.

Amortizacijo načrtujemo v višini 27 milijonov din, kar pomeni sicer 13 % povečanje glede na obračunano v l. 1976, vendar moramo upoštevati, da smo v TOZD-9 obračunali le minimalno amortizacijo zaradi finančnega rezultata, ki bi bil sicer negativen; na osnovi internih obračunskih stopenj pospešenega amortiziranja bi sicer predvidena višina amortizacije v l. 1977 pomenila 2 % povečanje. Konkreten predračun amortizacije po revaloriziranih vrednostih osnovnih sredstev bi dal dokončno sliko o preseganju minimalne amortizacije.

Pogodbene obveznosti planiramo le s 5 % porastom, kar je glede na višino pričakovanih kreditov, realno. **Vkalkulirani davki in prispevki** ob predvidenih stopnjah kažejo na 18 % povečanje.

Osebni dohodki

Za skupne **osebne dohodke** predvidevamo v planu 18 % povečanje; to pomeni pri 4,2 % povečanju zaposlenih 13,2 % povečanje poprečnega osebnega dohodka. To povečanje pa smo že zajeli z nivojem osebnih dohodkov v januarju 1977. S stališča visokih stroškov oz. predvidenega dohodka v planskih elementih nismo upoštevali predlog za 24 % povečanje osebnih dohodkov, ki zajema dodatno 5 % povečanje poprečnega osebnega dohodka, kar bi sicer morali s stališča rasti najnižjega osebnega dohodka. Sprememba oz. možnost tega dodatnega povečanja v l. 1977 je pogojena le v uspešnost poslovanja oz. v boljšem ustvarjenem dohodku, kot smo ga planirali, sicer dodatno povečanje ne bo mogoče.

Finančni rezultat

Ob upoštevanju realizacije in stroškov nam ostane **razlika v realizaciji oz. dobiček** iz poslovanja, ki bo predvidoma za 15—20 % nižji (24 milijonov) od doseženega v l. 1976.

Ta rezultat seveda še zmanjšujejo znatno povečani davki in prispevki iz dohodka, ki so obračunani v stroških, iz tega pa moramo izločiti še vsa sredstva za združevanje po zakonu ali samoupravnih sporazumih (energetika, razvoj železnic in pristanišč, gradnja avtocest, PTT, gozdovi), ki bodo znašali po oceni okrog 4.500 tisoč din. Obvezna posojila, ki se morajo formirati iz poslovnega sklada (zanerazvite), posojilo za skupne rezerve, obvezni rezervni sklad pa predstavljajo take vrednosti, da je tudi pri takšnem rezultatu vprašljivo oblikovanje **sklada skupne porabe** v potrebni višini. Pomeni, da bomo zagotovili ustrezno višino sklada skupne porabe le ob boljši uspešnosti poslovanja, kot smo jo imeli v l. 1976 in tudi le z boljšimi rezultati, kot smo jih lahko predvideli v planu.

Vse te ugotovitve jasno kažejo na to, da moramo v l. 1977 vse ekonomske kategorije plana pozitivno izvrševati tako pri realizaciji kot pri stroških, da bi morali doseči celo boljši rezultat od predvidenega, kar je mogoče le ob boljši storilnosti in učinkovitosti poslovanja, kvalitetnejšem premiku v proizvodnji in prodaji.

Še stabilizacija

Uresničevanje **programa za stabilizacijo** ni le akcija, ki je že za nami, pomeni trajno uresničevanje teh programov tudi trajen prispevek k boljšemu in učinkovitejšemu poslovanju. Več kot očitno je, da je v l. 1977 potrebno maksimalno angažiranje vseh dejavnikov v procesu pridobivanja dohodka. Vso pozornost je potrebno posvetiti: proizvodnemu programu, sinhronizaciji prodaje in proizvodnje, skrbi za optimalne zaloge (tudi če ne bomo več odpisovali od dohodka zaloge, starejše od enega leta), dalje dvig storilnosti, kar je možno le ob boljši organizaciji dela, boljšem izkoriščanju delovnega časa; na področju izkoriščanja materialov imamo še veliko možnosti za boljšo učinkovitost poslovanja, tudi inovacijska dejavnost lahko v mnogih oblikah prispeva k boljšemu gospodarjenju in, ne nazadnje, pač pa je ena od osnovnih prispevkov k boljšim rezultatom, delovna disciplina in sploh odnos do dela in družbene lastnine. Ta mora preiti v zavest posameznega samoupravljalca, ki ustvarja in deli dohodek. Le malo bi lahko dosegli s prisilnimi ukrepi.

VABILO

na slovesno sejo družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov, ki bo dne 26. 4. 1977 ob 13. uri v Kulturnem domu na Duplici v počastitev naslednjih jubilejev in praznikov:

40-letnici tovariša Tita na čelu KP Jugoslavije,
40-letnici ustanovnega kongresa KP Slovenije na Čebinah,
85-letnici tovariša Tita,
36-letnici ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in praznovanja delavskega praznika 1. maja.

Po govoru, ki ga bo imel glavni direktor Ivan Urh, bo nastopila Stolova dramska skupina in moški pevski zbor Solidarnost iz Kamnika pod vodstvom Viktorja Mihelčiča.

Ta dan bodo podeljene tudi jubilejne značke in jubilejne nagrade.

Uresničevanje zakona o združenem delu pomeni za nas v l. 1977, da združujemo z načrtovanjem posolvnih nalog načrtovanje naše notranje organiziranosti in programov našega nadaljnjega razvoja z vidika dohodkovnih odnosov.

Izvrševanje delovnih **programov sindikata** je sestavni del planskih ciljev s poudarkom na uveljavljanju samoupravne organiziranosti, učinkovitosti gospodarjenja, informiranja in načrtovanja življenjskih in delovnih pogojev.

Plani posameznih proizvodnih tozdov, prodajnega tozda in plani dela skupnih služb so med seboj čvrsto povezani in zahtevajo maksimalno angažiranje vseh.

Vsaka temeljna organizacija Stola in vsi skupaj torej planiramo rezultate, s katerimi si moramo zagotoviti svojo materalno in socialno varnost. Od nas pa je odvisno, kako bomo te načrtovane rezultate tudi uresničevali oziroma dosegli primerne osebne dohodke, uresničili program investicij, ki je pogoj za uspešno realizacijo načrtovanih nalog ter v primerni višini prispevali k razvoju družbe in si sami tudi zagotovili primerno skupno porabo oziroma primeren družbeni standard.

N. Irt

Na delovnem mestu je zelo pomembna protipožarna varnost. Da je vedno učinkovita, morajo sodelovati vsi sodelavci ter pravilno in pravočasno ukrepati v primeru požara. Zato so take obnove znanja, kot je ta na sliki z dne 5. 4. 1977 vsako leto nujne.

Posebno pozornost posvečamo v naši tovarni novosprejetim delavcem, ki so na področju protipožarne varnosti največkrat novinci. Seminar, v okviru katerega se je obravnavala tudi ta tema, je bil v TOZD-1 v dneh od 11. do 14. 4. 1977 v Izobraževalnem centru.

Ob 27. aprilu, dnevu ustanovitve Osvobodilne fronte in ob 1. maju - prazniku delovnih ljudi vsem Stolovim sodelavcem in upokojencem iskrene čestitke!

UREDNIŠTVO

Kadrovske spremembe za mesec marec 1977

LASTNOST DELAVCA SO SI PRIDOBILI:

TOZD-1

ZAMLJEN Jožica, PK les. del., PE-5
BOBOŠEVIĆ Anka, NK delavka, PE-6
ŽEKAR Marjan, NK delavec, PE-4
KODRA Janez, NK delavec, PE-7
MATOŠČEVIČ Frančiška, NK del., PE-6
PREZELJ Janez, NK delavec, PE-7

TOZD-2

SENOŽETNIK Alojz, priučen zidar
GUNJIČ Darinka, NK delavka

TOZD-3

REGULJ Marija, NK delavka

TOZD-4

KOLLER Anton, PK mizar

TOZD-8

VERŠIČ Marija, NK delavka

TOZD-9

MIČIČ Srboljub, KV mizar

DSSS

BERGINC Marjan, KV stroj. ključ. PE-2
KANC Janez, dipl. ekonom., ERC

LASTNOST DELAVCA JE PRENEHALA:
TOZD-1

MRAMOR Olga, NK delavka, PE-8
PERIČ Milan, NK delavec, PE-8
SUŠNIK Andrej, PK delavec, PE-8
POVŠNAR Marica, NK delavka, PE-8
BEGIČ Borut,, NK delavec, PE-3
SINKOVIČ Frančiška, NK delavka, PE-4

Vsi na lastno željo.

ZORMAN Janez, KV mizar, PE-5 — upokojen

TOZD-2

BALOH Ludvik, NK delavec

TOZD-9

VIDERGAR Olga, NK delavka

DSSS

RESNIK Branko, NK delavec, PE-2
BRILLY Janez, str. ing.
Oba na lastno željo.
SLAPNIK Vincenc, KV str. ključ, PE-2 — odšel v JLA
ZUPAN Peter, KV str. ključ., PE-2 — umrl

Kadrovski sektor

Izračun osebnega dohodka

V januarski številki Glasila smo si v članku Ob izplačilu OD za december 1976 ogledali elemente, ki po določilih samoupravnega sporazuma o pridobivanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov vplivajo na višino OD delavca, tokrat pa bi si na nekaj konkretnih primerih ogledali, kako se OD izračuna in obračun prikaže. Največkrat nastopata naslednja dva primera:

1. obračun dela po učinku in

2. obračun dela po indirektni normi

Po prvem načinu se obračunava delo delavcev, ki delajo po normi, po drugem načinu pa delo delavcev, ki delajo na tako imenovanih režijskih delovnih mestih in se njihov delovni prispevek ugotavlja z oceno uspešnosti dela ali z indirektnim normativom.

1. primer: Obračun dela po učinku (po normi):

Delavec je v obračunskem mesecu delal razna dela, in to:

a) po učinku (po normi, VK-10) 37,50 ur po 7 kategoriji
76,00 ur po 8 kategoriji
33,50 ur po 9 kategoriji
6,50 ur po 10 kategoriji
5,50 nadur po 7 kategoriji in
4,00 nadure po 9 kategoriji

b) po času (VK-11) 1,50 ur po 10 kategoriji in

c) po režiji (VK-13) 4,00 ure po 9 kategoriji

Imel je 2 dni rednega dopusta. 75 ur je delal v izjemnih delovnih pogojih. Ima nad 30 let skupne delovne dobe in 12 do 13 let delovne dobe v Stolu.

Skupaj ima 179 opravljenih in 195 plačanih delovnih ur.

Obračun OD je na izplačilni vrečki prikazan takole:

VP	Vrsta plačila	Kat.	Dejan. ure	Norma ure	Din/NH Din/H	Bruto OD	Neto OD
1		2	3	4	5	6	7
01	Delo po učinku	7	37,50	45,85	19,98	916,09	631,10
01	Delo po učinku	8	76,00	93,50	21,06	1.969,14	1.356,54
01	Delo po učinku	9	33,50	41,53	22,14	919,48	633,43
01	Delo po učinku	10	6,50	7,84	23,22	182,04	125,41
02	Delo po času	10	1,50	1,50	23,22	34,83	23,99
03	Delo v režiji	9	4,00	4,00	22,14	88,56	61,01
06	Nadure po učinku	7	5,50	5,99	19,98	119,68	79,63
06	Nadure po učinku	9	4,00	5,04	22,14	111,59	74,25
15	Malica		10,50		28,69	301,25	207,53
16	Redni dopust		16,00		28,69	459,04	316,23
35	Dodatek na stalnost		179,00		14,6 %	749,78	516,52
36	Nadurni dodatek		9,50		14,35	136,33	90,70
42	Dodatek do min. kateg.					212,95	146,70
43	Poseb. pogoji dela		75,00		1,80	135,00	93,00
	SKUPAJ		195,00			6.335,76	4.356,04

Pri tem so navedeni podatki z naslednjimi oznakami:

1. VP = oznaka vrste plačila; za katero vrsto plačila oz. obračuna gre, je navedeno v naslednji koloni: VRSTA PLAČILA.

2. KAT. = oznaka obračunske kategorije, v katero so razporejena posamezna dela, ki jih je delavec opravljal. Kategorije za posamezna dela in delovna mesta so določena s samoupravnim sporazumom o pridobivanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov na podlagi analitičnega vrednotenja zahtevnosti dela po sprejeti metodologiji vrednotenja dela. Navedene so v Glavnem spisku sistemiziranih delovnih mest in izpisane v tehnoloških postopkih in na delovnih listkih.

3. DEJANSKE URE = seštevek ur, ki jih je delavec porabil za opravljanje del po posameznih kategorijah.

4. NORMA URE = število doseženih norma ur po posameznih kategorijah. To število se izračuna tako, da se število izdelanih kosov pomnoži z normativom, ki je vpisan na delovnem listku za operacijo v kolonah 21—26 za 100 kosov, in deli z 100. Na primer:

Peter Jerman

Število izdelanih kosov 392

Normativ 2,000 Nh/100 kosov

$$\text{Število norma ur} = \frac{392 \times 2{,}000}{100}$$

$$= 7{,}84 \text{ Nh}$$

Če število norma ur delimo z dejanskimi urami in množimo s 100, dobimo procent doseganja norme.

V zgornjem primeru je procent doseganja norme enak

$$\frac{7{,}84 \text{ Nh}}{6{,}50 \text{ Dh}} \times 100 = 120{,}6\ \%$$

Poprečno mesečno doseganje norme v prikazanem primeru znaša:

$$\frac{45{,}85+93{,}50+41{,}53+7{,}84+5{,}99+5{,}04}{37{,}50+76{,}00+33{,}50+6{,}50+5{,}50+4{,}00}$$

$$= \frac{199{,}75 \text{ Nh}}{163{,}00 \text{ Dh}} \times 100 = 122{,}5\ \%$$

Če v tej rubriki ni izpisane številke, se za obračun uporablja število dejanskih ur iz prejšnje kolone.

5. DIN/NH, DIN/H. V tej koloni so navedene:

a) Bruto urne postavke posameznih kategorij za obračun opravljenega dela (po učinku, po režiji, po času in po indirektni normi). Te sprejme za posamezno obdobje delavski svet s svojim sklepom. Navajamo jih na koncu prispevka v Tabeli razponov in vrednosti kategorij.

b) Poprečna bruto urna postavka v zadnjih treh mesecih, ki se uporablja za obračun malice, dopustov, praznikov, dodatkov in nadomestil (razen nadomestila za bolniško). To izračunava ERC na podlagi podatkov o OD v zadnjih treh mesecih. V to postavko je že vračunan dodatek za minulo delo, zato se za ure, ki so obračunane po poprečni postavki ne obračunava posebej. V našem primeru je to 28,69 din/h.

c) Bruto urna postavka dodatkov za izjemne delovne pogoje. V našem primeru je to 1,80 din/h. Te postavke so navedene v Tabeli dodatkov za izjemne delovne pogoje, ki jo sprejema s svojim sklepom komisija za vrednotenje dela.

d) Bruto urna postavka za dodatek za nadurno delo, delo ob nedeljah in praznikih (50 % poprečne bruto urne po-

stavke) in nočno delo (40 % poprečne bruto urne postavke).

e) Procent dodatka za delovno dobo in stalnost. Ta se izračuna tako, da se sešteje pripadajoči procent za skupno delovno dobo in za delovno dobo v Stolu po Tabeli dodatkov za minulo delo, ki je navedena v 71. členu samoupravnega sporazuma o pridobivanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov. V našem primeru znaša ta % 12,0+2,6 = 14,6 %.

6. BRUTO OD = znesek bruto osebnega dohodka po posamezni vrsti plačila. Ta znesek se za redno delo izračuna tako, da se število norma ur iz kolone 4 pomnoži z ustrezno urno postavko iz kolone 5 v isti vrstici (45,85 Nh × 19,98 din/Nh = 916,09 din). Za izračun OD za čas malice, dopustov in praznikov ter dodatkov se pomnoži število dejanskih ur iz kolone 3 z ustrezno urno postavko iz kolone 5 v isti vrstici.

Bruto OD za dodatek za stalnost (in delovno dobo) se izračuna tako, da se pomnoži skupno število opravljenih dejanskih ur (brez ur dopusta, praznikov in bolniške) iz kolone 3 (179,00) s poprečno bruto urno postavko (28,69 din/h) in procentom dodatka za stalnost (14,6 %) iz kolone 5 ter deli s 100.

V našem primeru je to:

$$\frac{179{,}004 \times 28{,}69 \text{ din/h} \times 14{,}6\ \%}{100} = 749{,}78$$

Dodatek od minimalne kategorije se izračuna tako, da se izračuna, koliko bi delavec prejel OD, če bi delal po tisti kategoriji do katere je upravičen (v našem primeru po 9.) tudi tisti čas, ko je delal po nižji kategoriji (v našem primeru po 7. in 8.), ter se razlika med tako izračunanim OD in obračunanim OD vpiše kot dodatek do minimalne kategorije).

7. NETO OD se izračuna tako, da se od bruto OD obšteje prispevke po stopnji, ki velja v občini bivališča delavca (v našem primeru: 31,11 %) ali tako, da se znesek bruto OD pomnoži z razliko med 100 % in procentom prispevne stopnje. (v našem primeru: 100 — 31,11 = 68,89 %) in deli s 100. Na enak način lahko izračunamo tudi neto urne postavke iz Tabele vrednosti kategorij. Stopnja prispevkov je na plačilni vrečki izpisana v spodnji vrsti, v kuverti pa je izpisan obračun prispevkov po posameznih vrstah, stopnjah in zneskih.

V posebnih primerih se v obračunu pojavijo tudi doplačila, vračila, regresi ipd. kar pa je iz opisa VRSTE PLAČILA običajno jasno razvidno. Seštevek vseh zneskov v koloni 6: BRUTO OD predstavlja bruto osebni dohodek delavca v obračunskem mesecu, seštevek vseh zneskov v koloni 5: NETO OD pa neto osebni dohodek delavca v obračunskem mesecu.

Od tega zneska se odračunavajo obveznosti posameznega delavca kot so: samoprispevki, članarine, posojila, stanarina, prevoz na delo ipd., kar je razvidno iz opisa v rubrikah ODTEGLJAJI. Pri tem so v koloni 6 (BRUTO OD) navedene osnove za posamezne odtegljaje ali stanja posojil (oznaka SA), v koloni 7 (NETO OD) pa zneski odtegljajev.

2. primer: Obračun dela po indirektni normi

Delavec je v obračunskem obdobju delal na delovnem mestu, ki je razvrščeno v 16. kategorijo. Zahteve na delovnem mestu izpolnjuje, zato je obračunska kategorija enaka kategoriji delovnega mesta, tj. 16. Opravil je 172,50 ur rednega dela (brez časa malice) in 11 nadur. Ima več kot 6 in manj kot 7 let skupne delovne dobe, vse v STOLU.

Njegova uspešnost je ocenjena z 20 točkami, kar predstavlja stimulacijo v višini 16 %.

Obračun OD je na plačilni vrečki prikazan takole:

VS	Vrsta plačila	Kat.	Dejan. ure	Norma ure	Din/NH Din/H	Bruto OD	Neto OD
1		2	3	4	5	6	7
04	Indirektna norma	16	172,50	200,10	30,96	6.195,05	4.267,88
09	Nadure v ind. normah	16	11,00	12,76	30,96	395,05	262,83
15	Malica		11,50		31,13	358,00	246,63
35	Dodatek na stalnost		195,00		2,8%	169,97	117,09
36	Nadurni dodatek		11,00		15,57	171,27	113,95
	SKUPAJ		195,00			7.289,34	5.008,38

Način obračuna je v bistvu enak kot v 1. primeru.

Bistvena razlika je naslednja:

1. Obračunska kategorija (kolona 2) je lahko nižja kot kategorija delovnega mesta, če delavec ne izpolnjuje v celoti ali delno zahtev glede strokovnega znanja ali funkcionalnih ali delovnih izkušenj, ki so na delovnem mestu potrebne.

2. Število norma ur (kolona 4) se izračunava tako, da se število dejanskih ur iz kolone 3 poveča za procent stimulacije. Procent stimulacije je enak številu ocenjevalnih točk ocene uspešnosti, množeno s faktorjem (FS 1), ki je 0,8 za dela od 5. do vključno 23. kategorije DM in 1,0 za dela od vključno 24. kategorije dalje. Izračun se lahko izvrši po enačbi:

$$Nh = Dh \times \frac{100 + (\text{ocena točk} \times FS\ 1)}{100}$$

Najnižja ocena lahko znaša — 10 točk (minus 10 točk), najvišja pa 40 točk, pri čemer pa ne sme biti poprečna ocena ocenjevalne skupine večja od 20 točk.

TABELA RAZPONOV IN VREDNOSTI KATEGORIJ

Vrednosti kategorij so od 1. 12. 1976 naslednje:

Kat.	Razmer.	Din/Nh bruto osnova	Kat.	Razmer.	Din/Nh bruto osnova
01		22,45 (od 1. 3. 1977 dalje — pripravniki)			
02		28,87 (od 1. 3. 1977 dalje — pripravniki)			
03		36,68 (od 1. 3. 1977 dalje — pripravniki)			
05	1,00	18,00	20	2,08	37,44
06	1,05	18,90	21	2,18	39,24
07	1,11	19,98	22	2,28	41,04
08	1,17	21,06	23	2,39	43,02
09	1,23	22,14	24	2,50	45,23
10	1,29	23,22	25	2,61	46,98
11	1,35	24,30	26	2,73	49,14
12	1,42	25,56	27	2,86	51,48
13	1,49	26,82	28	2,99	53,82
14	1,56	28,08	29	3,13	56,34
15	1,64	29,52	30	3,28	59,04
16	1,72	30,96	31	3,43	61,74
17	1,80	32,40	32	3,59	64,62
18	1,89	34,02	33	3,76	67,68
19	1,98	35,64	34	3,93	70,74

Po sklepu DS DO z dne 24. 11. 1976.

Nadaljevanje na 6. str.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dragi mož in oče Peter Zupan.

Vsem, ki ste nam ob tej težki izgubi karkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala. Posebno pa se zahvaljujemo sindikalni organizaciji za denarno pomoč.

Zupan Iva, Peter in Rajko

Interier u Skoplju

Tek je nešto više od godinu dana kako postoji INTERIER u Skoplju. To je relativno kratak vremenski period, ali za naša sagledavanja dovoljan, da bi mogli dati ocijenu dosadašnjeg rada, kritički sagledali minuli period i da odredimo našu ulogu i mjesto na ovom terenu.

Interier u Skoplju otvoren je 12. novembra 1975 godine. Za njegovo otvaranje vladalo je veliko interesovanje, kako kod arhitekata tako i kod investitora i potrošača. Na izložbenom prostoru od ca. 400 m² prikazan je gotovo celokupni proizvodni program Stola. Svečanost je uveličana prisustvom glavnog direktora Ivana Urha i predsjednika Radničkog savjeta koji su prigodnim govorima pozdravili prisutne goste.

Otvaranjem Interiera bila je prilika da se upozna asortiman Stola, koji je do tada bio poznat samo malom broju kupaca. Veliki broj arhitekata nije bio u mogućnosti da se neposredno upozna sa našim asortimanom zbog udaljenosti terena i ograničenih sredstava projektantskih organizacija.

Danas je INTERIER Skoplje stecište mnogih arhitekata sa ovog područja koji na licu mjesta rešavaju mnoge probleme oko interiernih rešenja i dobijaju željene informacije. Približavanjem našeg proizvodnog programa arhitektima, investitorima i potrošačima odrazilo se i na prodaju u INTERIERU.

Prošlogodišnji promet nije bio veliki. Razlozi su objektivne teškoće koje su vladale na tržištu. Kao glavna teškoća bio je depozit koji je u mnogome uticao na visinu prometa. Mnogi objekti bili su odloženi, a od sitnih poslova nije se moglo dostići postavljeni plan.

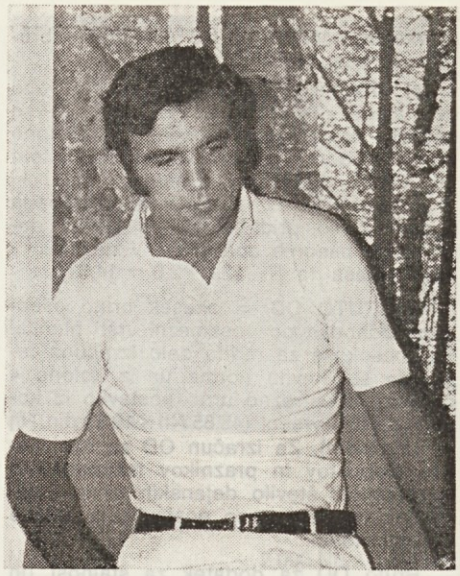
Ukidanjem depozita u drugoj polovini godine, iskrsli su novi problemi — dobavni rokovi. Isporuka robe bila je problematična kod čitavog proizvodnog programa, a naročito kod drvenih stolica i UNI programa koji su bili nosioci maloprodaje u INTERIERU. Zbog rokova gubili smo kupce, a time i promet. Kupci su se radije odlučivali za nameštaj koji im manje odgovara samo da bi ga dobili u roku.

Pored ovih teškoća Interier u Skoplju se nosio i sa drugim problemima. Nedostatak skladišta i njihova dislociranost, nemanje sopstvenog proizvodnog sredstva za dotur nameštaja, nekompletnost personala u Interieru i dr.

I pored svih teškoća, rezultati koje smo postigli, su zadovoljavajući. Nije bilo velikih objekata za opremanje, te je promet kojeg smo ostvarili u glavnom od sitnih poslova i od maloprodaje.

Ovaj promet je prije nas pravila konkurencija, a manji dio posrednici.

Trebalo je da prođe izvjesno vrijeme dok smo se izborili za svoje mjesto na ovom tržištu. Ta borba nije bila ni malo laka u ovako jakoj konkurenciji. Ali zahvaljujući našem angažovanju i zalaganju celog personala u Interieru, predstavljamo danas najveću snagu na ovom terenu na koju svi računaju.

Abaz Muratagić

Nedostatak robe konkurencija je obilato koristila. Često puta nijesmo bili u mogućnosti da je sprečimo, pa je zahvaljujući toj okolnosti dobijala šansu da se pojavi na ovom terenu.

Konkurenciju ne precenjujemo niti je pak podcenjujemo, ali od toga, kakvi će biti dobavni rokovi, toliko će i ona dobijati šansu na ovom tržištu.

Stol na ovom terenu nije nikada bolje stajao nego što stoji sada. Ne samo u Makedoniji nego i Kosovu. To je zasluga svih faktora i poklonika Stola, ali prvenstveno zasluga ljudi u Interieru Skoplje.

Ako uporedimo promet u prva tri mjeseca u ovoj godini sa istim periodom u prošloj godini, promet je porastao za 55 %. Vrijednost zaključenih ugovora u prva tri mjeseca 1977 godine, veća je nego ukupni promet 1976 godine.

To nam govori da je Interier Skoplje našao svoje mjesto i opravdava svoje postojanje. To također govori da je bila ispravna prodajna politika Stola da se otvaranjem Interiera osloni na sopstvenu prodajnu mrežu.

A. MURATAGIĆ

Nadaljevanje s 5. str.

TABELA DODATKA ZA STALNOST

Število let	Po zaposl. v Stolu % popr. OD v zadnjih 3 mes.	Po skupni del. dobi % popr. OD v zadnjih 3 mes.
do 1 leta		
nad 1 do 2 let	0,4	0,4
nad 2 do 3 let	0,6	0,6
nad 3 do 4 let	0,8	0,8
nad 4 do 5 let	1,0	1,0
nad 5 do 6 let	1,2	1,2
nad 6 do 7 let	**1,4** 2. primer	**1,4** 2. primer
nad 7 do 8 let	1,6	1,6
nad 8 do 9 let	1,8	1,8
nad 9 do 10 let	2,0	2,0
nad 10 do 11 let	2,2	2,4
nad 11 do 12 let	2,4	2,8
nad 12 do 13 let	**2,6** 1. primer	3,2
nad 13 do 14 let	2,8	3,6
nad 14 do 15 let	3,0	4,0
nad 15 do 16 let	3,2	4,4
nad 16 do 17 let	3,4	4,8
nad 17 do 18 let	3,6	5,2
nad 18 do 19 let	3,8	5,6
nad 19 do 20 let	4,0	6,0
nad 20 do 21 let	4,2	6,4
nad 21 do 22 let	4,4	6,8
nad 22 do 23 let	4,6	7,2
nad 23 do 24 let	4,8	7,6
nad 24 do 25 let	5,0	8,0
nad 25 do 26 let	5,0	8,4
nad 26 do 27 let	5,0	8,8
nad 27 do 28 let	5,0	9,2
nad 28 do 29 let	5,0	9,6
nad 29 do 30 let	5,0	10,0
nad 30 let	5,0	**12,0** 1. primer

Procenti po obeh kriterijih se seštevajo.

P. Jerman

DARUJTE KRI SOČLOVEKU!

Rdeči križ Slovenije organizira v sodelovanju z Občinsko organizacijo Kamnik v dneh od 10. do 17. maja 1977 akcijo za darovalce krvi v občini Kamnik.

Prijave bodo v naši delovni organizaciji zbirali predsedniki osnovnih organizacij sindikata, posamezni datumi prevozov prijavljencev po tozdih pa bodo objavljeni na oglasnih deskah.

Za sodelovanje v tej humani akciji se vam najlepše zahvaljujemo.

A. Jeglič

Za boljše delovne odnose

V vsakdanjem delavniku pride v odnosih med ljudmi do razprtij, te pa pripeljejo do medsebojnega razhajanja in tudi do osebnih sporov. Včasih teh ni mogoče izravnati. V ljudeh pa neprijetni občutki ostajajo kot senca, ki se še kako pozna na delavnosti.

V delovnem kolektivu LIPA Ajdovščina, ki je tudi član Unilesa se že precej časa po potrebi zberejo na posebnem sestanku.

Tako tisti s ključnih položajev kot predstavniki sindikata in seveda tudi delavci iz neposredne proizvodnje. To so sestanki, kjer naj bi odpadli vsi odnosi hierarhije in kjer naj bi povedali vse tisto, kar je ljudem v zadnjem času »obležalo na srcu«, kot temu pravimo. Pravzaprav bi jih lahko imenovali organizirane »kritike in samokritike«.

Že v vsakdanjem življenju je včasih malenkosten pripetljaj dovolj, da nam ne gredo stvari dobro izpod rok in da navzlic najboljši volji pri delu ne moremo biti uspešni. Nič drugače ni v proizvodnji. Kjer se medsebojne razprtije razrastejo v moreče ozračje, ki ubija voljo do dela, seveda ni prave vzpodbude za storilnost. Take in podobne pojave so imeli v ajdovski LIPI, ko so se odločili za sestanke posebne vrste. Na njih naj bi vsakdo povedal tisto, kar meni, da na delovnih mestih ni prav in kaj bi bilo treba spremeniti.

Prav nič ne bi smelo biti skrivnost, neizrečena ne bi smela ostati nobena misel, ki bi lahko tako ali drugače vplivala na čiste račune v medsebojnih odnosih. Misel pa mora biti izrečena, da bi stvari spreminjali na bolje. To sta temeljni načeli za program teh sestankov. Vodi jih psiholog, ki ni član delovne skupnosti.

Izkušnje odkrivajo nič kaj presenetljivo ugotovitev: v ozadju slehernega spora, neurejenih zadev in vsega, kar ustvarja motne odnose v kolektivu, je neznanje. V prvi vrsti neznanje pri urejanju medčloveških odnosov, pri vodenju proizvodnje, pri dajanju različnih napotil, razumevanju človekove osebnosti.

Razen občutka, da se je mogoče o vseh, še tako zapletenih stvareh, medsebojno pogovoriti, in to je prva stopnica do urejanja stvari, pa moramo skrbeti, da imajo vse izrečene besede tudi učinek, to je, vplivati morajo na urejanje stvari.

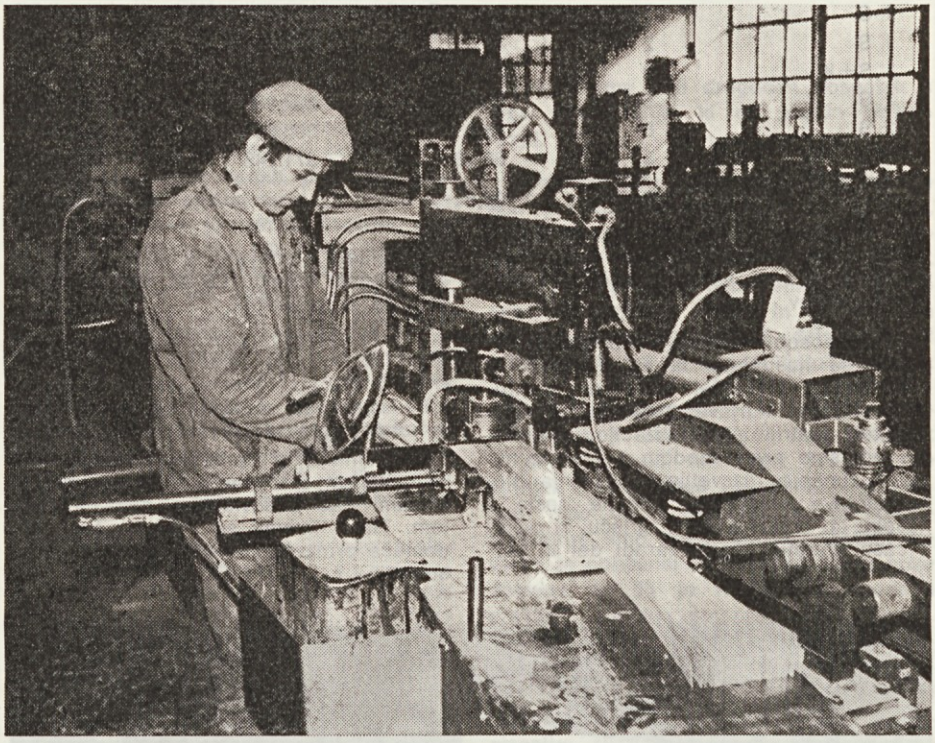
V zadnjem času je večkrat slišati, kako v nekaterih delovnih skupnostih razmišljajo o kulturni ravni razreševanja različnih protislovij. Protislovja so in bodo vedno obstajala, saj je njihovo razreševanje gibalo napredka. Razlikuje se le način njihovega razreševanja. Prepogosto se sprevrže v obračunavanje, ki ljudi odtujuje med seboj. Prav zato so ponekod že sklenili, da je pri razreševanju različnih protislovnih situacij v delovni skupnosti iskati načine, ki naj pripeljejo do novih ustvarjalnih spoznanj. Vodilni delavci in strokovnjaki dobro vedo, kaj je samoupravljanje. Večinoma pa ljudje tega nočejo razumeti, kadar to posega v njihove pozicije in privilegije. Strokovnjak ne sme in ne more biti vezan samo na svoje strokovno delovno področje, temveč na družbeno dejavnost.

Proizvodnjo predstavljajo sodelavci — ljudje. Pri tem so vedno več ali manj navzoče tudi sociološke, politološke, psihološke, estetske, moralne in druge vrednote. Vemo, da bi moral biti v socializmu in komunizmu prvi človek. Zakon o združenem delu to tudi potrjuje. S tem v zvezi so tudi jasno določene pravice in dolžnosti delavcev. Določila tega zakona bo treba uresničevati in upoštevati. Naša samoupravna zavest še ni razvita. Zavirajo jo tudi tisti, ki visijo na starih organizacijskih shemah. Te so v preteklosti sami pomagali graditi in se zdaj upirajo novemu. Nasprotno, morali bi razvijati samoupravne in humane medsebojne odnose in biti čuvarji zakonitosti. Vemo tudi, da v nekaterih delovnih organizacijah še niso zatrli pojave permanentnega avtokratizma in tehnokratizma, ki lahko kljub neznatnemu obsegu zavira samoupravno, delovno iniciativo delavcev in razvoj podjetja. Tako si nekateri prisvajajo delo drugih sodelavcev, služb in celo delo komisij, ki so bile izvoljene od delavskega sveta ali pa s pritiski vplivajo na delo teh komisij. Vse to pa je lahko tudi vzrok, da delovno organizacijo začno zapuščati pošteni delavci in strokovnjaki.

Samoupravni organi in posamezni sodelavci bi morali opozarjati na nepravilnosti v OZD. Zgodilo pa se je tudi že, da je bil za nepravilnosti kriv tisti, ki je na nepravilnosti opozarjal. Če kdo opozarja na nepravilnosti, pravzaprav deluje v smislu Zakona o združenem delu, ki pravi, da mora vsak delavec neposredno uresničevati samoupravno delavsko kontrolo sam, ne le preko organov kontrole.

Medsebojna razmerja so najočutljivejši element med sodelavci, zato jih moramo razreševati, krepiti in spoštovati.

M. Romih

Priprava pred robnim furniranjem v TOZD 4

VSI NA PRVOMAJSKO PRAZNOVANJE

Na 1. maj nas bo tudi letos zbudila godba na pihala iz Kamnika. Najprej v Kamniku ob 4. uri zjutraj, nato na Duplici, Šmarci, Mostah, Komendi, Nevljah, Srednji vasi, Šmartnem, Lazah, Motniku, Godiču, Črni in Kamniški Bistrici.

Prvomajsko praznovanje bo za kamniške delovne kolektive v Kamniški Bistrici na slavnostnem prostoru s pričetkom ob 10. uri.

Najprej bo godba na pihala zaigrala Internacionalo, nakar bo sledil pozdravni govor. V sporedu bo sodeloval tudi moški pevski zbor Solidarnost iz Kamnika, recitatorji in folklorna skupina Kamniška Bistrica.

Ob tej priložnosti bodo podeljeni srebrni znaki Zveze sindikatov Slovenije.

Po kulturnem sporedu bo prosta zabava. Za ples in razvedrilo bo igral ansambel bratov Poljanšek.

Za Stolove sodelavce bo poskrbljeno za avtobusni prevoz. Natančen razpored bo objavljen na oglasnih deskah v vseh tozdih zadnje dni pred prvomajskimi prazniki.

Osnove organizacije sindikata bodo zbirale imena prijavljencev, katerim bodo na mestu piknika podeljeni vrednostni boni, za nabavo pijače in jedače.

Pričakujemo vas!

Izvršni odbor sindikalne konference v Stolu

Gradnja novega stanovanjskega bloka

V letošnjem letu smo pričeli z gradnjo novega stanovanjskega bloka na Duplici. Omenjeni stanovanjski blok je zadnji v sklopu stanovanjskega naselja na Duplici, ki je bil predviden po zazidalnem načrtu. Z gradnjo se je pričelo 17. februarja 1977. Lega bloka je narekovala prestavitev komunalnih naprav kot so elektro kabli za napajanje blokov, telefonski kabel, prestavitev vodovodnega omrežja in prestavitev kabla za javno razsvetljavo.

Stanovanjski blok gradi SGP PROJEKT Kranj, sedaj SGP GRADBINEC Kranj. Z njimi je sklenjena predkupna pogodba za gradnjo stanovanjskega bloka, katerega velikost, lega in cena je naslednja:

Vrsta stanovanj	Število stanovanj	Velikost m²	Predvidena cena 1 stanovanja	Predvidena cena stanovanj skupaj
1 S	10	36,87	205.894	2,058.952
1 S	2	39,75	221.977	443.954
1 S	2	42,05	234.821	469.642
1 S+K	2	44,85	250.457	500.914
2 S	6	53,36	297.980	1,787.880
2 S	8	53,88	300.884	2,407.072
3 S	8	66,48	371.246	2,969.968
	38	1.905,64		10.638.382

Omenjena tabela prikazuje goli stanovanjski blok brez vseh priključkov komunalnih naprav.

Za usposobitev bloka bo potrebno napraviti še naslednje, ki pa ni zajeto v ceni, kot je: priključek vodovoda, elektrike, centralne kurjave, telefona, zunanja ureditev z atriji in kanalizacijo, asfaltiranje površine pred vhodom v blok z napravo zunanje razsvetljave. Gradnja bloka zahteva prestavitev lokalne ceste v naselju ob odbojkarskem igrišču, ki pa bo v času gradnje zaprta zaradi del in varnosti ljudi.

Kvaliteta stanovanj je enaka kot v že dograjenem objektu LB 36, oprema stanovanj pa je naslednja:

— kopalnice so opremljene s sanitarno keramiko: WC školjko, umivalnik, kopalna kad;

— stene so obložene do višine 1.50 m s keramičnimi ploščicami prve kvalitete;

— kuhinja ni opremljena, stene so v višini 60 cm obložene s keramičnimi ploščicami nad predvidenim delovnim pultom. Tla v kuhinji so PVC — topli pod domače proizvodnje, enak pod je v predsobi;

— tla in stene na balkonih so betonska — naravni beton;

— tla v spalnicah, kabinetih in dnevnih sobah so iz lamelnega hrastovega parketa II. kvalitete;

— stopnice so iz umetnega kamna, tla na podestih so iz PVC plošč vinaz ali tehnolit;

— vsako stopnišče ima skupinsko TV anteno za prvi in drugi program TV Ljubljana;

— svetila v stanovanjih niso nameščena in jih mora stanovalec nabaviti sam, razen v predsobi in sanitarijah.

Rok za vselitev stanovanj je po pogodbi 31. 12. 1977 in je dokončen.

Z izgradnjo novega stanovanjskega bloka bomo pridobili 38 stanovanj, katera bodo imela dohod s severne strani. Tako bomo zaključili z blokovno gradnjo v naselju Duplica.

A. Glažar

Različna zanimanja kažejo mimoidoči ob tem gradbišču, ki se šele prav ustvarja. Tisti, ki imajo že stanovanja in so z njimi zdovoljni, ne spremljajo začetka gradbenih del za nov stanovanjski blok na Duplici pri Kulturnem domu, ki bo nared za vselitev v začetku prihodnjega leta s tako prizadetostjo kot oni, ki jih že leta pesti stanovanjski problem in jim je ta največja ovira pri opravljanju vsakodnevnih dolžnosti v tovarni, pa tudi časa, ki je namenjen družinskim obveznostim in počitku po delu, ne morejo primerno preživeti. Žal je teh še vedno veliko.

PETRA NI VEČ!

Zelo nas je potrla vest, da smo iz naše sredine za vedno izgubili dolgoletnega iskrenega tovariša in dobrega kovinarskega delavca.

Rodil se je leta 1933 kot sin našega sodelavca. V naš kolektiv, v remontno delavnico, je prišel leta 1947. Izučil se je za strojnega ključavničarja. Vedno si je prizadeval pridobiti čimveč znanja, ki ga je s pridom uporabljal pri zaupanem opravilu kot ključavničar, vodni instalater in strugar. Pri vsakem delu se je trudil, da bi ga opravil vestno in kar najbolje.

Z izkušnjami je rad pomagal svojim sodelavcem pri zahtevnih delih, zlasti še v popoldanskih izmenah. Za dolgoletno in nesebično prizadevnost pri delu mu je kolektiv 1974 leta podelil v znak priznanja bronasto plaketo tovarne Stol.

Rad je govoril o ciljih in željah tudi v svoji družini, ki pa jih zaradi dolgotrajne zahrbtne bolezni ni mogel uresničiti. S prerano smrtjo je zapustil tudi dva mladoletna sinova in ženo.

Petra Zupana ni več med nami, vendar spomin nanj bo ostal. Ne bomo ga mogli pozabiti.

S. Benda

Prvi maj pred enainštiridesetimi leti

Bil je moker dan, ko sem obiskal Martina Tivadarja na Duplici. Temni deževni oblaki so viseli do tal in prvi teden aprila se je neprijetno vlekel v drugega. Potrkal sem na vrata nizke hiše pri gasilskem domu na Duplici. Nekaj trenutkov zatem mi je prišel odpret šestinosemdesetletni možakar, kot sem pozneje izvedel za njegova leta, ki sploh ni kazal tolikšne starosti.

Namen mojega obiska je bil, da bi povprašal obiskanega o njegovem življenju in o prvomajskih praznovanjih pred več desetletji. Zanimivo je brati o dogodkih pred tolikimi leti, še mnogo bolj zanimivo pa se je pogovarjati s človekom, ki je sam vse to doživel. Martin se vsega dobro spominja, nekatere potankosti mi je opisoval, kot bi se zgodile včeraj.

V pogovoru v njegovi kuhinji sva hitro pozabila na slabo vreme. Pred menoj je sedel možakar močne volje, poštenega odnosa do sočloveka in prijazne domačnosti v besedah.

Rodil se je v Bratencih v Prekmurju, deset let pred prihodom dvajsetega stoletja. Že kot majhnemu otroku mu je umrl oče in rekel je, da ne pomni, da bi mu bilo v mladih letih kdaj dobro. Bil je lačen, nosil je oguljene hlače in pasel kravo že po prvi pomladni travi, tako kot drugi bajtarski otroci v njegovi vasi.

Odraščal je in ker v domačem kraju ni bilo zaslužka, je moral oditi v svet. Zaposlil se je v Varaždinu v tovarni stolov Mundus, kjer je stanoval pri nekih sorodnikih.

Leta 1909 je zapustil Varaždin in se preselil na Duplico, kjer je pričel delati pri takratnem lastniku tovarne stolov Bahovcu. V tovarni Stol je delal z malimi presledki vse do upokojitve.

Pri Bahovcu so delali stole in parket. Lastnik tovarne je bil Ljubljančan, mojstri v proizvodnji pa so bili Čehi, ki so sloveli po vsej Evropi kot najboljši specialisti za izdelavo krivljenih stolov.

Kasneje je Bahovec prodal tovarno Remcu, ki se je zelo hitro povzpel kot dober izdelovalec krivljenih stolov, furnirskih sedežev, pisarniškega pohištva in individualne opreme.

Remec je prodajal pohištvo v svoji trgovini v Ljubljani, iz Ljubljane pa je vozil reprodukcijski material s konjsko vprego.

Omenjeni lastnik je prodajal na Duplici narejeno pohištvo po vsej Evropi, pa tudi v Ameriki in v Afriki.

Tovariš Martin mi je s posebno prizadevnostjo pripovedoval o svoji politični pripadnosti. Sindikalni funkcionar je postal že leta 1920. Bil je tudi med prvimi pripadniki KP v našem kraju. To je dokazal tudi z udeležbo v stavkah in praznovanjih prvega maja, ki je bil takrat navaden delaven dan, sámo praznovanje pa je bilo najstrožje prepovedano.

Martin Tivadar je sodeloval pri organiziranju prvomajskega praznovanja že tedaj, ko je bil lastnik lesne tovarne na Duplici še Bahovec. Spori med naprednimi delavci in kapitalistom, pa naj je bil ta ali oni, so se vlekli potem vsa leta. Takole se spominja praznovanja prvega maja pred enainštiridesetimi leti.

»Ta dan nismo hoteli priti na delo. Že zelo zgodaj zjutraj smo se zbrali na Duplici, kjer nas je lastnik tovarne najstrožje opozarjal, da naj nikar ne uganjamo predrznosti in naj pridemo takoj v tovarno. Nismo ga ubogali. V skupinah smo odšli pred tovarno Titan, kjer smo pozivali druge delavce, naj se nam pridružijo, da bi skupaj praznovali. Tedaj so se od nekod pojavili žandarji. Delavci nismo čakali na obračun in smo se hitro umaknili v okolico za tovarno. Nekateri delavci Titana so se nam kljub temu pridružili in skupno smo odšli v Kamniško Bistrico, kamor nam žandarji niso sledili.

Razpoloženje v Bistrici je bilo prelepo. Tamburaški ansambel, v katerem smo igrali delavci z Duplice Semeja Franc, Kalbasov Aleksander, Palatinus Franc, Orešnik Franc, Krivorotov Teodor, jaz ter drugi, smo udarjali poskočnice. Peli smo in plesali dolgo v noč. Pozabili smo na posledice, ki so nas v naslednjih dneh in mesecih čakale na delu in doma.«

Martin Tivadar

Objavljamo tudi dragocen posnetek s tega praznovanja, ki ga Martin skrbno hrani.

Dve leti pred tem, leta 1934, se je Martin Tividar udeležil stavke na Duplici, ko so delavci protestirali, ker jim je lastnik Remec zmanjšal plače za polovico. Remcu je bil zaplenjen denar, ko ga je nesel v banko v Švico in je hotel ta sredstva na silo odtrgati delavcem od plač. Martin mi je o tem takole govoril:

»Delavski zaupniki smo odšli k lastniku Remcu in zahtevali, da nam zaslužek izplačuje v taki višini kot prej. Ni se strinjal. Nismo hoteli več delati. Porazdeljeni smo bili v skupine. Rdeči socialdemokrati smo vodili stavko. Lastnik tovarne je pobesnel in pripeljal druge nove delavce, ki jih je nastanil v spodnjih prostorih svojega stanovanja na Duplici. Vendar se ta menjava ni obnesla. Človek ne postane čez noč izdelovalec stolov. Remcu so stale ob strani vladajoče stranke, nam pa edino sindikalna organizacija. Nismo odnehali. Stavkali smo kljub neznosnim materialnim pogojem cel mesec, dokler našim zahtevam niso vsaj delno ugodili.«

Še veliko bi lahko pisal o Martinu Tivadarju, tudi med NOV je aktivno sodeloval v borbi s sovražniki, bil po vojni marljiv in strokoven delavec ter samoupravljalec in politični delavec v Stolu. Po 42. letih dela v tovarni je šel v pokoj. Dupličani in drugi, ki ga poznajo, ga spoštujejo kot dobrega in iskrenega tovariša.

Razšla sva se. Občudoval sem človeka pri sedeminosemdesetih, ki je rahlo sklonjen urno hodil po sobi in v začetku kar nerad začel govoriti o sebi. Kaže, da raje govori o drugih. Toda to je zapis o njem!

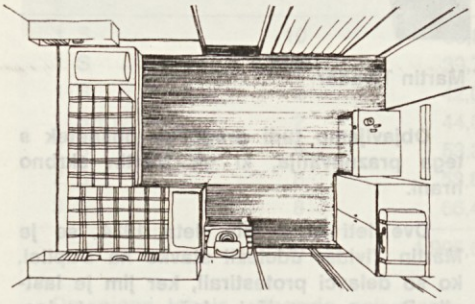
Hvala vam, tovariš Martin!

C. Sivec

Priprave na letovanje

V prejšnji številki Glasila smo objavili, da bomo v naslednji številki povedali nekaj o dopolnitvah in izboljšavah v naših vikendih in vilah na otoku Krku, morda pa ne bo odveč še kaka beseda o drugem, saj smo že v dneh pred prvim majem in se letoviška sezona pričenja.

Tisti, ki so letovali v prejšnjih letih na Krku v vikendih, se gotovo spominjajo stare ureditve prostorov, ki ni bila slaba, za še boljše počutje naših delavcev pa se je dalo še določene stvari preurediti. V vikendih je ostala kopalnica nespremenjena, v kuhinji pa so stene, s katerimi pride gospodinja v dotik pri pripravljanju hrane, obložene zdaj s keramičnimi ploščicami, kar bo čas čiščenja znatno skrajšalo. Pot leh je bila že prej plastična obloga. Če bodo člani družine obzirni drug z drugim, saj so vsi na dopustu, potem bo vzdrževanje reda v kuhinji zares minimalno.

PREUREDITEV SPALNICE - DNEVNE SOBE V POČITNIŠKI HIŠICI

Spalnice staršev so posodobljene. Postelji stojita v kotu skupaj. Nad njima pa so mostovi, ki bodo prišli prav za odlaganje drobnih predmetov. Ob posteljah je na steno montirana stenska obloga. S tem je pridobljen prostor na sredini sobe za mizico, ki bo še kako prav prišla v primeru slabega vremena. Tedaj bo članom družine rabila spalnica staršev za dnevno sobo, kjer bo prav prijetno zaigrati družabno igro ob kozarčku in prijetni glasbi. Po tleh bo skozi sobo položen plastičen tekač, po katerem bodo stanovalci lahko nemoteno hodili s terase v kuhinjo, ne da bi umazali tapison.

Posebna pridobitev vsakega vikenda pa je sodobno urejena terasa. Prostor ene je z drugo ločen z lesenim opažem, obarvanim z zelenim sadolinsom. V jedilnem kotu terase, ki je proti zunanji strani tudi zaščiten z lesenim panojem, sta montirana dvižna klop in miza, ki z dodatnimi stolčki tvorita prav prijeten kotiček. Tudi tu so vsi deli iz masivnega smrekovega lesa obarvani zeleno.

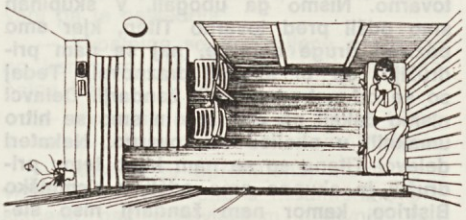
V Lolitah je spremenjena kuhinja. Pod, ki je bil še prejšnje leto obložen s tapisonom, je delal vsaki gospodinji preglavice. Tla so letos obložena s plastično oblogo, kuhinjski elementi pa so premontirani na ustreznejša mesta, tako da je izkoristek prostora najprimernejši, našlo pa se je tudi dovolj prostora za nov jedilni kot. Miza ima samo dve nogi s spodnjimi prečkami, kar omogoča lahek dostop. Tudi v kuhinji v Loliti so ob delovnih kuhinjskih pultih keramične ploščice. Kuhinja, ki meri v tlorisni površini komaj dobrih šest metrov in pol, je dovolj velika za pripravo hrane in še za jedilnico za petčlansko družino.

Zamisli in načrte za vse opisane preureditve je napravil Romih Mirko, ki je kot izkušen oblikovalec pokazal, da je mogoče na zelo majhnh tlorisnih površinah urediti prijetno stanovanje, ki naj služi za vse namene.

Dopolnilno opremo za vikende in vile so napravili vajenci pod vodstvom inštruktorja Maksa Vukmirja. V petek, 8. 4. 1977 sem si pregradne panoje, dvižne klopi in mize, nakladalne trinožnike, posebno izvedbo reksov ter kuhinjskih klopi in miz ogledal prav zadnji trenutek. Pravkar so omenjeno opremo nakladali na kamion in jo nato odpeljali na Krk. Nova oprema mi je bila zelo všeč. Potrebno je pohvaliti delavce v vajeniškem oddelku, saj že sedaj dokazujejo, da bodo dobri mizarji. Prav tako pa tudi mojstra in vajence kovinske delavnice, ki so pripravili kovinske nosilce in dvižne mehanizme.

Da bodo opisane nove ureditve bralcem bolj razumljive, smo pripravili pogled nanje na priloženih skicah. Pogled je narisan z gornje perspektive.

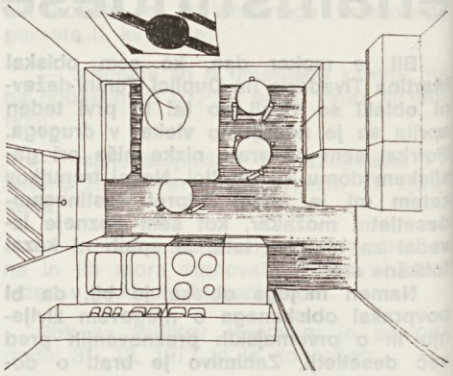
Da je nastal ta zapis, se moram zahvaliti predsedniku komisije za letovanje

TLORIS TERASE V POČITNIŠKIH HIŠICAH NA NJIVICAH

Ladu Miheliču, ki mi je vso zadevo obrazložil.

Veliko stvari v življenju delavca v tovarni je pomembnih. Mednje spada tudi primerno preživet dopust, ko si vsakdo pridobi novih moči za uspešno delo. Prav zato so prijetno urejeni prostori v naših letoviških krajih potrebni. Želeti bi bilo le, da bi bilo delo ljudi, ki se ukvarjajo s pripravo tega bolj vrednoteno med nami in da bi omenjeni pri iskanju materialne pomoči in izdelavnih uslug našli v podjetju v kontaktu s posameznimi vodilnimi ljudmi včasih tudi večje razumevanje.

TLORIS KUHINJE V „LOLITI"

V Umagu čakajo letos Stolovce štiri počitniške prikolice. Postavljene bodo na približno istem kraju kot lani. Že v eni izmed lanskih številk našega časopisa smo napisali, da so opremljene s plinom in elektriko. Ob prikolicah bodo tudi letos montirani šotorski podaljški, v katerih je prav prijetna obednica ali pa tudi del dnevne sobe. Tisti, ki nimajo posebnega veselja, da bi kuhali med dopustom, bodo lahko naročeni na hrano v bližnjem počitniškem domu Induplati.

V Piranu bo za letošnjo sezono preurejena kuhinja, da bodo gostje hitreje in lažje postreženi, sicer pa na prehrano v Piranu že prej ni bilo pripomb. Vsaj objektivnih ne. Sobe v domu v Piranu pa seveda ostanejo iste. Če jih bo premalo, ko bomo oddali prijavnice, bodo nabavljene za uporabo še pri privatnikih.

Še na Veliki planini se pomudimo za trenutek. Tu je letovalna sezona skozi vse leto. Naši koči Zlatica in Zlato jabolko sta sicer še brez elektrike, vendar jo bosta letos dobili, če bodo lastniki sosednjih koč za elektrifikacijo naselja. Vendar pa elektrika tudi ni najbolj pomembna, saj vendar ni potrebno, da preživimo vse ure dopusta natanko tako kot doma.

Za zaključek še želja. V vseh letih se pojavljajo težave pri razporedu sodelavcev v počitniške domove in vikende ob praznikih, med kolektivnim dopustom in tedaj, ko je turistična sezona na višku. Upoštevajmo letos bolj želje sodelavca za sosednjim strojem ali sosednjo pisalno mizo, pa bo razpored lažje napraviti in tudi vroče krvi bo manj. Predvsem pa zaželimo vsem vroče sonce in mir.

C. Sivec

NAGRADNA KRIŽANKA

Na predzadnji strani objavljamo nagradno Prvomajsko križanko. Tri pravilne rešitve bodo nagrajene:

1. nagrada v znesku 200 din

2. nagrada v znesku 150 din

3. nagrada v znesku 100 din

Žrebanje bodo opravili člani uredniškega odbora 16. 5. 1977. Rešitve oddajte do 13. 5. 1977 do 14. ure pri vratarju v TOZD-1 v zaprti kuverti z oznako Prvomajska križanka. Pošljite samo po eno rešitev.

Komu bo žreb določil nagrado, bo objavljeno v majski izdaji Glasila.

Veliko uspeha pri reševanju!

UREDNIŠTVO

			INDUSTRIJA POHIŠTVA V KAMNIKU	SILEN VIHAR	REKA V KANADI	ŠIVANKA	RAZLIČJA SOGLASN.	MESTO V ZRN	MESTO V ČRNI GORI	DUŠIK (KEM.)	OVALNA OBLIKA	OBRAMBA V SILI	JEČA (STARINSKO)
		PEVSKO DRUŠTVO IZ KAMNIKA											
		NAŠA NAJVIŠJA GORA								KRAJ PRI DOMŽALAH / TEKST			
		SLOVOV ZOB					MESTO V SLOVENSKEM OTOČJU	L					
	REKA V FRANCIJI	AGREGAT. STANJE											
POVODENJ							VOJAŠKA ENOTA / DRŽAVA V ZDA			E			
ODŽAGAN KOS DEBLA			NAŠI RAZGLEDI / VRSTA KUNE			ZDRUŽEVO PODJETJE V SARAJEVU / SILJOVA ŽENA					BRANKO ČOPIČ / ZDRUŽENI NARODI		
POGORJE V ARABIJI				ESTONEC / NIKOLA TESLA				LUKNJA POD ZEMLJO	MESTO V SIRIJI / PREPRE = ČEVANJE				
GRŠKI FILOZOF					NACIONALNA / VELEJTOK V ZRN								ZDRAVILNA RASTLINA
SOGLASNIK		OTOK V MARIANIH (ZDA)	PRIKAZNI / SLIVA								NATRIJ / NOVI SVET		
ENAKO				MEDMET / PERZIJSKI VLADAR			BAJESLOVNO BITJE					PREMIER / POZIVATI	
POGREBŠČINA SEDMINA			R										
NAŠA DENARNA ENOTA										PRIPOVEDUJE JEZUITE / MESTO V ŠVICI			
VEČJE RAZDOBJE, DOBA													
IZRASTEK NA GLAVI				MOŠKO IME (GRAFENAUER) / LESENA POSODA			MESTO V GRČIJI	DIKTAT / GORSKA PLANJAVA NA KRIMU / VEZNIK					
PODATEK K POGODBI					ZOBOVJE NA BRANI		A						STARA LJUBLJANA
POGANI	LOŠČILO / EVROPSKO POGORJE				JUGOSLOV. NARODNA ARMADA / VEZNIK / MOŠKO IME			PULA / NEDELJEN	REKA V ŠVICI / GORA NA KOROŠKEM		AMERICIJ / NADLEŽNA ŽUŽELKA		
ENAKA SOGLASNIKA			NAVADICE							MOŠKO IME (PESTNER)			
OPUS			SESTAVIL: A. ŠILER / PREBIVALEC ČADA	ČEČ IRENA						OŽJI SORODNIK			
ČASE						DRŽAVA V ZDA							

Prijatelja

Tone in Miha sta delala v tovarni Lesinport-foteljeksport na istem delovnem mestu, le s to razliko da je eden delal dopoldne, drugi pa popoldne, oziroma obratno. Delo združuje človeka, zato sta tudi Tone in Miha postala velika prijatelja. Ob predaji službe sta vedno izmenjala službene zadeve zraven pa sta na hitro, kolikor je pač dopuščal čas, prekomentirala privatne stvari. Toda ne samo na delovnem mestu, tudi zasebno sta se dobro razumela. Predstavila sta drug drugemu ženi, potrudila sta se, da so se otroci igrali skupaj, sama pa sta ob nedeljah ob litru dobre kapljice še enkrat predebatirala, kar je bilo treba in kar ni bilo. Tudi ženi sta počasi našli skupne interese, če ne drugega, vsaj to je obe zanimalo, kaj ima soseda novega, kako se obnaša in podobno.

Kar naenkrat pa se je prijateljstvo nehalo, kot bi odrezal. V tovarni so namreč sprejeli nov pravilnik o nagrajevanju po delu. Čeprav sta Tone in Miha delala na enakem delovnem mestu, je začel dobivati Miha tri jurje manj plače kot Tone. Imel je namreč manj točk, ker ni dokončal šole. Izučitev so mu priznavali, ker je že sicer dolgo delal na tem delovnem mestu, vseeno pa so mu nekaj odbili, ker pač ni imel popolne šole

»Svinjarija!« je pozelenel Miha. »Če oba enako delava, morava biti tudi enako plačana. Tu vendar ni nobene logike.«

Od tistega časa naprej Toneta ni več pogledal. Izogibal se ga je na sto metrov, zamenjal pa ga je vedno tako, da je prišel po levi strani k stroju, Tone pa je po desni odšel. Miha je vedno pazil, da ni prišel niti minuto prekmalu, niti prepozno. Pač pa ob točni uri.

»Jaz mu ne morem pomagati, če nima prave strokovne podlage,« je skomignil Tone in se raje ni spuščal v razgovor.

Vse bi še šlo, če ne bi pri tem trpelo kdaj pa kdaj tudi delo. Nekega dne se je zgodilo, da Tone ni povedal Mihu, kaj mora delati popoldne, čeprav bi moral ta čisto nekaj drugega. Škoda bi bila precejšnja, če se ne bi ob treh po samoupravnem sestanku oglasil pri stroju mojster in ga opomnil, da naj dela tisto, kar je pač potrebno.

»Meni ni nihče nič rekel,« je zarenčal Miha. »S Tonetom tako in tako ni nič. Samo po prsih se trka, kako je učen, ne pove pa nič. Jaz bi moral imeti več plače, ne pa on.«

Mojster ga je pomiril, na tihem pa je začel premišljevati, da bi uvedli v kakšen samoupravni sporazum tudi člen, da delavci med sabo ne smejo biti sprti ali jezni drug na drugega. To so sicer lahko privatno, če jim je že tako všeč, službeno pa se morajo med sabo pogovarjati.

»Če mu rečem samo bev, že bi me najraje kar po nosu,« se je pritožil Tone naslednji dan. »Z njim je nemogoče delati. In to samo zaradi tistih ubogih treh jurjev. Rade volje mu dam sam polovico, samo da bo mir.«

Ko je Miha zvedel, kaj je rekel Tone, je podivjal:

»Zdaj bi me rad še podkupoval. Ne, toliko časti še imam, da ne potrebujem od nikogar miloščine.«

Vse je kazalo, da se bo stanje zaostrovalo iz dneva v dan. Miha je en teden prihajal k stroju po levi strani in točno ob uri stopil k njemu, odhajal pa po desni strani, naslednji teden pa sta obrnila strani.

Kmalu po Novem letu pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Miha je prišel deset minut pred začetkom k stroju in se negotovo ustavil. Nekaj časa je gledal po zraku, nekaj časa proti Tonetu. Ta se je naredil, kot da ga ni in ob točni uri odšel po svoji strani v garderobo.

Čez teden dni je prišel Miha še pet minut prej, se naslonil na stroj, da ga Tone nikakor ni mogel prezreti in se mu nasmehnil.

»Če me objame vpričo vseh, ne bom prvi spregovoril,« se je zaklel Tone. »Saj mu nisem nič naredil. On se je začel držati, pa naj me še ogovori. Menda mu ne bo padla krona z glave.«

Čez nekaj dni je Miha prižvižgal k stroju, se smehljal vsem po vrsti, potem pa z nekam tujo kretnjo ponudil Tonetu cigareto. Prijatelj ga je začudeno pogledal, vzel cigareto, se obrnil vstran in si jo je sam prižgal v bližnji kadilnici.

»Če bi bil slab po srcu, bi mu prižgano cigareto zmečkal na pleši,« je razmišljal Tone potem.

Ob pustu se je znašel Miha na lepem sredi malice v jedilnici, čeprav je delal popoldne. Pred Toneta je postavil dva krofa, se mu prijazno nasmehnil in izginil med delavci.

»Madona, meni se meša!« se je prijel za glavo Tone. »Saj to sploh ni več Miha, ampak nek dobri duh z drugega sveta.«

Naslednji teden je prišel Miha k stroju ob pol dveh, se zadovoljno nasmihal in kimal z glavo.

»Kaj hočemo, Olimpija je spet zgubila.«

Tone mu je prikimal, saj je bil tudi sam vnet navijač.

»Morda pa bo v nedeljo dobila. Človek nikoli ne ve.«

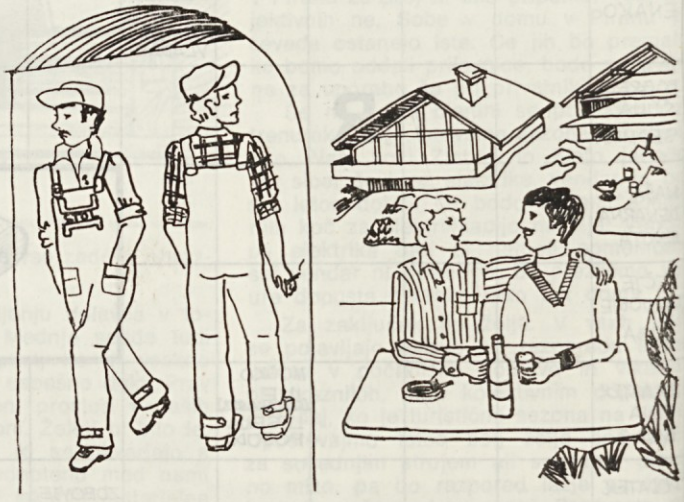
»Res je,« je prikimal Tone zamišljeno.

Čez dva dni sta se že pogovarjala o vremenu, čez tri o zmešanem prvem aprilu, čez štiri o aprilskem snegu, čez pet o mrzli in vroči pomladi... Pogovarjala sta se o vsem kot prej, edino pravilnika o delitvi osebnih dohodkov ni omenil nihče.

»Kaj vem, kaj mu je,« je doma rekel ženi. »V nedeljo nas je povabil, da pridemo pred njegov blok, da bi skupaj pekli čevapčiče. Rekel sem mu, naj raje pridejo vsi sem k meni, saj je pred našo hišo veliko prostora, a je vztrajal pri svojem.«

»Res je nekam čuden,« mu je pritrdila žena. »Če se nisem zmotila, se je včeraj proti večeru celo nekaj smukal okrog naše hiše. S koraki je meril, koliko je od nas do železniške proge.«

»Mama, poglej, kaj sem dobila od Mojce,« je kazala vsa navdušena Tonetova hčerka bonbone, ki jih ji je podarila Mihova hči.

V nedeljo je Tonetu vse postalo jasno. Miha mu je previdno nakazal, da bo verjetno, če bo vse po sreči in če se ne bo kaj zapletlo, kupil zraven njegove hiše gradbeno parcelo, pa bi ga prosil, seveda, če mu ne bo odveč, da bi mu posodil kakšno orodje, morda bi lahko priključil začasno tudi elektriko in vodo, če pa bo imel po naključju kaj več časa, bi mu mogoče tudi kdaj priskočil na pomoč. Tone ni rekel ne tako ne drugače. Miha je razumel molk kot pritrdilni odgovor, zato mu je v ponedeljek prinesel v tovarno steklenico fruškogorca.

»Kako, ali nista vidva nekaj sprta?« se je začudil Štefan, Tonetov kolega. »Ali zdaj nista več?«

»Kje pa?« se je zasmejal Tone. »Spet sva stara prijatelja, saj me Miha nujno potrebuje.«

S.

Izdaja v 2000 izvodih Industrija pohištva STOL Kamnik. Glasilo urejajo — glavni urednik Ciril SIVEC, odgovorni urednik Alojz ŠVIGELJ in člani uredniškega odbora: Srečo SMOLE, Franc JUVAN, Peter PLEVEL, Boris BAVČAR, Matjaž DRČAR in Maks FLIS. Lektor: Ivan Sivec. List izhaja vsak mesec in ga prejemajo sodelavci STOLA brezplačno. Natisnila TISKARNA LJUBLJANA v Ljubljani.